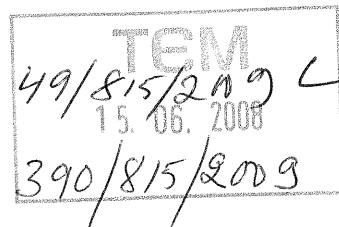

Edelleen Ei ydinvoimaa -kansalaisliike
Kannanotto Fennovoima Oy:n ja Fortum Power and Heat Oy:n
ydinvoimalaitoshankkeita koskeviin periaatepäätöshakemuksiin
Helsinki 14.6.2009

Työ- ja elinkeinoministeriö

Valtioneuvosto

Diaarinumero 49/815/2009

Kannanotto Fennovoima Oy:n periaatepäätöshakemukseen, joka koskee ydinvoimalaitoshanketta Simon Karsikkoon, Pyhäjoen Hanhikiveen tai ruotsinpyhtään Gäddbergsöhön

Diaarinumero 390/815/2009

Kannanotto Fortum Power and Heat Oy:n ydinvoimalaitoshanketta koskevaan periaatepäätöshakemukseen Hästholmeniin, Loviisaan

Edelleen Ei ydinvoimaa -kansalaisliike vastustaa turvautumista sähköntuotannossa kalliin, vaarallisen ja jätteen maapalloa saastuttavan ydinvoiman lisärakentamiseen Suomessa samoin kuin muualla maailmassa.

Ydinvoiman elinkaaren jäljet

Ydinvoiman elinkaaren kaikissa vaiheissa, uraaninlouhinnasta ydinpolttoaineen valmistukseen ja käyttöön, matala- ja korkea-aktiivisten jätteiden käsittelyyn, uusiokäyttöön ja vielä avoinna olevaan loppusijoitukseen ja ydinvoimalan purkuun, syntyy lisää ympäristön ja ilmanalan radioaktiivista saastumista.

Ydinvoiman käyttöön liittyy aina myös säteilyvaaran takia hallitsemattomien suuronnettomuuksien riski.

Lisäksi ydinenergiateollisuus mahdollistaa ydinaseiden ja uraaniaseiden valmistuksen ja ydinmateriaalin leviämisen vaaran.

Suomella mahdollisuudet vaihtoehtoihin energiantuotantotapoihin, energiatehokkuuden nostoon ja kulutuksen vähentämiseen

Suomella on hyvät mahdollisuudet tyydyttää lisäenergian tarpeensa uusiutuvilla energialähteillä, energiatehokkuudella ja -säästöllä. Työ- ja elinkeinoministeriön asettama laajapohjainen työryhmä luovutti 9.6.09 elinkeinoministeri Pekkariselle mietintönsä, jossa esitetään keinoja parantaa energiatehokkuutta kääntää energian kulutus laskuun EU:ssa sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Suomen on vähennettävä 37 Twh (terawattituntia) vuoteen 2020 mennessä ja vuoteen 2050

mennessä siitä vielä kolmannes. Työryhmän mukaan energiaa voidaan tehokkuutta nostamalla ja muilla esitetyillä tavoilla säästää enemmän kuin ydinvoimalat tuottavat.

Suomen ei myöskään pidä rakentaa ydinvoimaa vientiin, korkea-aktiiviset jätteet jäisivät Suomeen ja onnettomuusriskit ja muut ympäristövaikutukset kohtaisivat pahiten maamme sekä levittäisivät saastetta yli maamme rajojen. Uuden reaktorin rakentaminen veisi voimavarat ympäristöystävällisten, turvallisten, kotimaisten energiateknologioiden kehittämiseltä ja laajalta käyttönotolta.

SEURAAVASSA TARKEMMIN SYISTÄ YDINVOIMAN VASTUSTUKSEEN

Ydinvoimalan vaikutukset ulottuvat laajalle

Ydinvoiman käytön vaikutukset ovat monitahoiset ja ulottuvat laajalle, ne eivät pysähdy maan tai maiden rajoille, ja ydinvoiman koko elinkaaren aikaiset radioaktiivisten aineiden edestakaiset kuljetukset levittävät vaikutuksia jopa maanosasta toiseen.

Lisäksi ydinvoiman yhteys ydinaseisiin ja uraaniaseisiin vaikuttaa fyysisesti koko maapallon ilmanalaan ja henkisesti ihmisten mieliin kaikkialla. Ydinvoimalan rakentaminen koskee siten kaikkia ihmisiä eri puolilla maailmaa, lähellä ja kaukana ydinvoimalan suunnitellusta rakennuspaikasta.

Ydinvoiman elinkaaren aikana syntyy valtavat määrät eriasteista radioaktiivista jätettä ja kaikki vaiheet aiheuttavat myös varsin paljon hiilidioksidipäästöjä. Esimerkiksi ydinvoiman vaatiman uraanin louhinnan kohdalla tuore australialainen tutkimus (The Sustainability of Mining in Australia: Key Trends and Their Environmental Implications for the Future) on päättänyt hälyttävään tulokseen: yhden uraanitonnin louhiminen aiheuttaa keskimäärin 27 tonnia kasvihuonekaasuja. Maailman ensimmäisen aiheesta kirjoitetun raportin on laatinut Monash yliopiston tutkija tri Gavin Mudd yhteistyössä riippumattoman Independent Mineral Policy Institute'n kanssa. Raportti esitettiin Australian Mineraalivestoston Kestävän kehityksen konferenssissa loka-marraskuun vaihteessa.

Siten vaikutusten tarkastelua ei voida rajoittaa pelkästään ydinvoimalan lähiympäristöön, esimerkiksi kuntaan, jonka alueelle voimala rakennettaisiin. Ydinvoimalan vesijäähdytys aiheuttaa valtavat määrät kalakuolemia ja jäähdytysvesien lämpösaaste leviää laajalle alueelle, esimerkiksi Suomen reaktorien kohdalla Suomenlahteen ja Pohjanlahteen, lisäten leväkukintaa ja myös ilmaston lämpenemistä.

Ydinvoimalan vaikutukset lähiympäristöön

Elinkeinoministeri Pekkarinen on esittänyt, että on Suomen moraalinen velvollisuus louhia uraania Suomessa, jos kerran halutaan rakentaa lisää ydinvoimaa. Uraanin louhinta aiheuttaisi välittömiä haitallisia ympäristövaikutuksia: louhinta tuottaisi radioaktiivisia jättekivivuoria, maan ja vesistöjen saastumista, maa- ja metsätalouden ja matkailu- ynnä muiden elinkeinojen häviämistä laajoilta alueilta sekä kulttuuri- ja kansallismaisemien pilaantumista. Vaatimus uraanin louhinnasta on herättänyt Suomenkin kansalaiset näkemään ydinvoiman käytön vaatimien valtavien maa-alueiden pilaamisen ja radioaktiivisuuden levittämisen, tapahtuipa se sitten kaukaisessa maailman kolkassa tai kotimaassa 50 metriä omasta kotitalosta.

Eri puolilla maailmaa maissa, joissa uraania on louhittu, paikalliset asukkaat ovat nousseet vastustamaan uusien kaivosten avaamista, kun ympäristö on saastunut ja syöpäsairauksien on todettu lisääntyneen. Uraanin louhinta maassamme tekisi joidenkin päättäjien mukaan ydinvoimasta kotimaisen energiantuotantomuodon. Uraanirikaste (ns. yellow cake) on kuitenkin kuljetettava ulkomaille väkeväitäväksi. Ydinvoimala on ulkomaista teknologiaa ja uusi reaktorikin rakennettaisiin kuten Olkiluoto 3 suureksi osaksi ulkomaisin voimin.

Viime vuoden heinäkuussa tehdyssä kyselyssä vain hieman runsas kolmannes vastaajista kannatti kuudennen ydinvoimalan rakentamista Suomeen.

Ydinvoimalan terveydelliset vaikutukset

Tuore tutkimus USA:ssa on paljastanut, että ydinvoimaloiden läheisyydessä kasvaneiden 0-19-vuotiaiden lasten leukemiakuolemat lisääntyivät kansalliseen tasoon verrattuna merkittävästi kahden viime vuosikymmenen aikana. (http://www.radiation.org/reading/pubs/ecc_948.pdf). Tutkimuksen ovat tehneet Radiation and Public Health Projectin ja Western Michigan Universityn tutkijat ja se julkaisiin European Journal of Cancer -lehdessä marraskuussa 2008.

Joulukuussa 2007 Saksassa julkaistun Saksan Sätelyturvakeskuksen teettämän tutkimuksen mukaan atomivoimaloiden lähellä asuvien lasten riski sairastua esimerkiksi leukemiaan on huomattavasti suurempi kuin kauempana ydinvoimalasta asuvien lasten. Mitä lähempänä ydinvoimalaa lapsi asuu, sitä suurempi riski hänellä on sairastua syöpään. Viiden kilometrin säteellä asuvien lasten syöpäriski on kaksinkertainen. Vielä 30 kilometrin säteellä syöpäriski on selvästi kohonnut verrattuna valtakunnalliseen tasoon. Tutkimuksen toteuttivat Mainzin yliopiston tutkijat, jotka käyttivät selvitykseen 16 ydinvoimalan ympäristössä asuvan ihmisen terveystietoja vuosilta 1980-2003.

Suomessa on myös vaadittava riippumattoman tahon tekemää jatkuvaa tutkimusta ydinvoimaloiden lähialueilla asuvien ihmisten mahdollisista syöpä- ym. sairauksista.

Korkea-aktiivisen ydinjätteen loppusijoituksesta

Korkea-aktiivista ydinjätettä on tuotettu maailmassa jo yli 50 vuoden ajan, mutta missään päin maailmaa ei ole vielä otettu käyttöön loppusijoitustilaa.

Suomessa ja Ruotsissa loppusijoitushankkeet perustuvat maiden yhteisesti kehittämän KBS-malliin, joka lähtee siitä, että loppusijoituksen tulee toimia turvallisesti vähintään 100 000 vuotta.

Fennovoima Oy ei toistaiseksi ole ydinjäteluolaa Olkiluotoon rakentavan Posivan osakkaana.

Suomen ydinjätehaudan paikaksi valittua Olkiluodon saarta ympäröivä alue on seismistä aluetta.: Viimeisten 1000 vuoden aikana Ruotsissa on tapahtunut kuusi isoa 4,7-7 richterin järistystä, viimeksi joulukuussa 2008. Vuonna 2004 tapahtui Kaliningradin edustalla Itämeressä 5,0 richterin järistys, joka tuntui jopa maassamme Porin alueella Etelä-Suomessa Tampereella asti.

Moni taho myöntää, ettei KBS-menetelmän mukaisten loppusijoituskapselien kestävyyttä voida taata vuosituhansien aikana. Posiva aikoo haudata korkea-aktiivisen vaarallisen ydinjätteen 420 metrin syvyyteen Olkiluodon kallioperään. Ruotsissa ja Kanadassa tehtyjen tutkimusten mukaan

ikirouta on tunkeutunut 750-800 metriin, minkä mukaan ydinjätteet pitäisi haudata vähintään 800 metrin syvyyteen.

Rakenteilla oleva OL 3 reaktori kuten mahdolliset uudet reaktorit on suunniteltu toimimaan korkeammalla poistopalamalla. Tällä tavalla syntyvä jäte on radioaktiivisempaa, hauraampaa ja helpommin liukenevaa. Käytetty menetelmä samoin kuin mahdollinen MOX-polttoaineen käyttö vaikuttaa ratkaisevasti loppusijoituksen vaativuuteen ja sen tuottamiin lähes ikuisuuden kattaviin riskeihin.

Jotta tappavaa ydinjätetäkkää ei kasvatettaisi vielä raskaammaksi tuleville sukupolville, Edelleen Ei ydinvoimaa -kansalaisliike vastustaa ydinvoiman lisärakentamista ja vaatii ydinvoiman tuotannon ja korkea-aktiivisten jätteiden tuottamisen mahdollisimman nopeaa lopettamista kokonaan.

Ydinvoiman yhteys ydin- ja uraaniaseiteollisuuteen

Ydinvoiman käyttö ja rakentaminen lisää ydinaseiden, uraaniaseiden ja ydinmateriaalin leviämisen vaaraa. Ydinpolttoaineen valmistusprosessissa syntyvästä köyhdytetystä uraanista valmistetaan uraaniaseita, joiden käytölle ei ole toistaiseksi saatu aikaan maailmanlaajuisia kielloita. Belgia on kuitenkin ensimmäisenä maana maailmassa maaliskuussa 2007 kieltänyt uraaniaseiden valmistamisen, käytön ja varastoimisen Belgian alueella. Laki astuu voimaan tässä kuussa 21.6. 2009. Muut uraaniaseita omistavat maat voivat edelleen käyttää niitä rajoituksetta.

Uraaniammusten räjähtäessä syntyvä radioaktiivinen uraanioksidipöly leviää laajalle yli rajojen, aiheuttaa syöpää ja vastasyntyneiden epämuodostumia sekä saattaa vaikuttaa geeneihin ja siten myös tuleviin sukupolviin. Sotilaat ja siviilit altistuvat ja ympäristö saastuu. Köyhdytetty uraani on radioaktiivinen ja kemiallisesti myrkyllinen raskasmetalli. Mitä enemmän ydinvoimaloita rakennetaan ja ydinpolttoainetta tarvitaan, sitä enemmän kasautuu myös köyhdytettyä uraania.

Köyhdytettyä uraania kuljetetaan nykyään hexafluoridin muodossa tuhansia tonneja 4-6 kertaa vuodessa Saksasta Gronaun rikastuslaitokselta Rotterdamin kautta Itämereen ja Suomenlahtea myöten Pietariin, mistä se jatkaa matkaa Novouralskiin Uralille varastoitavaksi väliaikaisesti. Jos hexafluoridi esimerkiksi onnettomuuden sattuessa kuumetessaan kaasuuntuu ja joutuu kosketuksiin ilman kosteuden kanssa, se on räjähdysherkkää ja syntyviä myrkyllisiä kaasuja leviää laajalle

Edelleen Ei ydinvoimaa -kansalaisliike katsoo, että kaikessa ihmiseen ja luontoon vaikuttavassa toiminnassa on noudatettava varovaisuusperiaatetta. Ydinvoiman käyttö vaarantaa ihmisen ja luonnon elinehtoja. Liike vaatii, että Suomessa ryhdytään ydinvoiman sijaan mahdollisimman nopeasti toteuttamaan uusiutuvien energialähteiden, energiatehokkuuden noston ja energiansäästön ohjelmaa ja toivoo myös Fennovoima Oy:n ja Fortum Oy:n lähtevän investointineen yksinomaan tälle linjalle.

Helsingissä 14.6.2009

Edelleen Ei ydinvoimaa -kansalaisliike

Anna-Liisa Mattsoff
Borgströminkuja 4 A 9, 00840 Helsinki
almattsoff@yahoo.com
puh. 09-6981416, gsm 050-4682895

Marika Lohi
Kaarikuja 2 A 1, 00940 Helsinki
lohi@kaapeli.fi
puh. 09-5873510, gsm 050-3574661